

Wyszukiwarka

wyszukiwanie zaawansowane

Historia SUM

(Modyfikowany: 2010-11-17)

DZIEJE UCZELNI Baza pełnotekstowa

Prof.dr hab. n.med. Ewa Mlecka Tendera
Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach

U PROGU SZEŚDZIEŚCIOLECIA

Akademia Lekarska - Śląska Akademia Medyczna - Śląski Uniwersytet Medyczny

Śląska Akademia Medyczna wchodzi w swój 60. rok akademicki jako trzeci w Polsce Uniwersytet Medyczny. Zarówno jubileusz, jak i zmiana statusu uczelni w naturalny sposób skłaniają do refleksji nad jej historią i dniem dzisiejszym, znajdujemy się bowiem w niewątpliwie ważnym dla całej naszej społeczności momencie. Warto przy tej okazji przywołać najważniejsze etapy sukcesywnego rozwoju Akademii, ilustrujące jej ewolucję od uczelni jednowydziałowej z dwoma kierunkami do rangi wielowydziałowego i wielokierunkowego ośrodka uniwersyteckiego.

Uczelnię powołano w 1948 roku jako Akademię Lekarską z jednym wydziałem lekarskim oraz oddziałem stomatologicznym z siedzibą w Rokitnicy Bytomskiej, rok później przemianowano ją na Śląską Akademię Lekarską, następnie zaś na Śląską Akademię Medyczną im. Ludwika Waryńskiego.

Rektorat w Rokitnicy (1948).

Rokitnica - fragment kampusu (1948).

W ciągu pierwszych pięciu lat istnienia Akademia, posiadając jeden wydział lekarski i oddział stomatologiczny, uruchomiła pełny wachlarz jednostek klinicznych i teoretycznych koniecznych do realizacji procesu dydaktycznego. Od początku jednak borykała się z rozproszeniem bazy klinicznej. Katedry teoretyczne, rektorat i biblioteka zostały zlokalizowane w kompleksie budynków poszpitalnych Spółki Brackiej w Rokitnicy, natomiast katedry kliniczne umieszczone w szpitalach Zabrze i Bytomia. Tworzeniu zrębów Śląskiej Akademii Medycznej towarzyszył projekt budowy miasteczka akademickiego w Zabrze, nie został on jednak zrealizowany z braku funduszy inwestycyjnych. Niemożliwe też okazało się scalenie Akademii w Bytomiu. Z konieczności więc „tymczasowe” rozmieszczenie bazy klinicznej rozszerzało się na kolejne miasta śląskiego regionu - Lubliniec, Tarnowskie Góry i Katowice. W Zabrze i Biskupicach, gdzie Akademia przejęła wszystkie szpitale, zostały zorganizowane trzy szpitale kliniczne, obejmujące całość leczenia zamkniętego i specjalistycznych poradni.

Wobec braku perspektyw rozwoju Uczelni w Zabrze, w drugiej połowie lat pięćdziesiątych podjęto starania o przeniesienie jej do Katowic i budowę kampusu akademickiego w Katowicach-Ligocie. Plany te - otwierając nowy rozdział w dziejach Akademii - nabrały realnych kształtów w kolejnej dekadzie, gdy przeniesiono do stolicy województwa rektorat, uruchomiono czwarty szpital kliniczny na bazie największego ówczesnego katowickiego Szpitala im. Mełcockiego, a w Katowicach-Ligocie wmurowano kamień węgielny pod budowę Centralnego Szpitala Klinicznego, zakładów teorii medycyny, domów akademickich i hotelu dla pielęgniarzek. W 1971 roku zapadła ostateczna decyzja Rady Ministrów o ustanowieniu Katowic siedzibą Śląskiej Akademii Medycznej.

O UCZELNI

- Profil uczelni
- Historia SUM
- Władze Uczelni
- Senat
- Uczelniane Komisje
- Dyscyplinarne
- Komisje senackie
- Administracja Centralna
- Regulaminy Uczelniane
- Uczelniane Związki Zawodowe
- Jednostki ogólnouczelniane
- Rzecznik SUM

WIĘCEJ

- » E-usługi
- » Intranet
- » Regulacje Prawne
- » **Zamówienia Publiczne**
- » Zamówienia do 14 tys. euro
- » Kształcenie Podyplomowe
- » Centrum Symulacji
- » Newsletter

Wręczenie dyplomów pierwszym absolwentom Śląskiej Akademii Medycznej.
Od lewej prymusi: Gerard Jonderko, Marta Plinta i Franciszek Kokot (1953).

W latach siedemdziesiątych minionego wieku nasza Uczelnia stała się największą akademią medyczną w kraju. Uruchomiono trzy nowe wydziały: Farmaceutyczny z Oddziałem Analityki Medycznej w Sosnowcu, a także - w stopniowo oddawanych do użytku obiektach ośrodka w Katowicach-Ligocie - drugi Lekarski oraz Pielęgniarski (włączony z czasem - jako oddział - w strukturę drugiego Wydziału Lekarskiego). Dalsze rozszerzenie profilu kształcenia nastąpiło już w ostatnim dziesięcioleciu - w roku 2001 powstał Wydział Opieki Zdrowotnej w Katowicach, a w 2002 Wydział Zdrowia Publicznego w Bytomiu.

Nadanie Śląskiej Akademii Medycznej rangi Uniwersytetu Medycznego niewątpliwie można uznać za niezmiernie istotne wydarzenie w jej rozwoju, a w pewnym sensie także za twórcze nawiązanie do pierwotnego zamysłu zorganizowania Śląskiej uczelni medycznej na bazie wydziału uniwersyteckiego. Jeszcze bowiem w maju 1946 roku zabiegano o przeniesienie na Śląsk polskiego Wydziału Lekarskiego z Uniwersytetu w Edynburgu. Starania te jednak nie powiodły się, wobec czego trzeba było zaczynać od podstaw nie tylko w zakresie bazy, ale także kadr.

W domu studenckim w Zahrezu-Bokitnicy.

„Śląski Medyk” - pierwsze pismo Śląskiej Akademii Medycznej.

Z pewnością wielkim atutem młodej uczelni i sukcesem jej organizatorów, przede wszystkim zaś pierwszego rektora prof. Brunona Nowakowskiego, pioniera polskiej higieny i medycyny pracy, stało się pozyskanie kadry naukowo-dydaktycznej wywodzącej się z ośrodków uniwersyteckich o wielowiekowej tradycji, jak Kraków, Lwów, Wilno, Warszawa, Wrocław, Poznań. Z pewnością też miało to zasadniczy wpływ na kształt Akademii, dając jej rozwojowi solidne podwaliny. Można powiedzieć, że w powojennej sytuacji geopolitycznej Śląska Akademia Medyczna niejako przejęła tradycje lwowskiego Uniwersytetu Jana Kazimierza - związała się z nią bowiem wybitni profesorowie nauk podstawowych i klinicznych, m.in.: Stefan Słopek (mikrobiolog), Marian Garlicki (chirurg ortopeda), Artur Chwałitbogowski i Franciszek Groer (pediatrzy), Tadeusz Chorążak (dermatolog), Mieczysław Jankowski (stomatolog), Tadeusz Ceypek i Władaw Kuśnierczak (laryngolodzy), Stanisław Cwynar (psychiatra), Stanisław Józiewicz i Stanisław Prebendowski (biochemicy), Marian Puchalik (biofizyk). Drugą liczną grupę wśród pierwszych pracowników naukowo-dydaktycznych Akademii stanowili profesorowie wywodzący się z Uniwersytetu Jagiellońskiego, jak: Józef Gasirski i Stanisław Szyszko (chirurdzy), Komeł Gbiriński, Józef Japa, Józef Kubański (interniści), Marian Mgdyroszkiewicz (okulista), Wojciech Starzewski (ginekolog), Tadeusz Chruściel (farmakolog), Stanisław Kohmann (anatom). Z Warszawy przenieśli się na Śląsk Witold Zahorski (internista), Witold Niepolomski (patomorfolog), Bolesław Narbut (patofizjolog) i Józef Jeske (farmakolog).

Inauguracja roku akademickiego 1958/1959 – Władze Uczelni po raz pierwszy w tughach.

Na Oddziale Nefrologicznym II Kliniki Chorob Wewnętrznych w Katowicach. Od lewej stoją: prof. dr hab. n. med. Franciszek Kokot, doc. dr hab. med. Adam Cekański oraz doc. dr hab. n. med. Jadwiga Kuska (1973).

Tym znakomitym profesorom, erudytom została powierzona organizacja katedr, klinik i zakładów. Oni też stali się filarami uczelni, nadając prowadzonemu w niej kształceniu pewien model, charakteryzujący się szerokim humanistycznym spojrzeniem na człowieka. Tworzyli grunt i wytyczyli kierunek rozwoju wielu specjalności medycznych, byli mistrzami, skupiającymi wokół siebie uczniów i dającymi początek śląskim szkołom naukowym w dyscyplinach podstawowych, jak anatomia, biochemia, biofizyka, farmakologia, higiena, patomorfologia, oraz klinicznych, jak choroby wewnętrzne i zawodowe, chirurgia, pediatria, ginekologia, neurologia, psychiatria, okulistyka. Niewątpliwie renomy przysporzyły Akademii osiągnięcia w rozwijających się w miarę odkrywania nowych obszarów wiedzy takich specjalności, jak m.in. gastroenterologia, hematologia, kardiologia, kardiochirurgia, nefrologia, urologia, diagnostyka izotopowa. Szkoły te dały podstawy doskonałej edukacji opartej na holistycznym podejściu do chorego. Każda z wymienionych wcześniej postaci wypełnia w polskiej medycynie wspaniałą kartę. Wiele z nich ma także znaczący udział w dorobku medycyny światowej, jak choćby prof. Stefan Śtopek - wynalazca szczepionki przeciw durowi brzusznemu, prof. Witold Zahorski - pionier medycyny pracy, światowy ekspert w zakresie pylicy i autor pierwszej międzynarodowej radiologicznej klasyfikacji pylic; prof. Komel Gbiński - wybitny internista, twórca polskiej szkoły gastroenterologii, autor pierwszego polskiego podręcznika z tego zakresu, prof. Józef Gasiński - fenomen techniki operacyjnej.

Doc. dr hab. n. med. Zbigniew Religa w trakcie pierwszego przeszczepu serca (1965).

Wymienienie wszystkich, których wysiłek budował prestiż Akademii w kraju i za granicą, mogłoby stanowić przedmiot obszernego opracowania, w którym ująć by należało wielu przedstawicieli przeszłej i obecnej kadry naukowo-dydaktycznej Uczelni. Z perspektywy jubileuszu 60-lecia Uczelni można bowiem niewątpliwie mówić o sztafecie pokoleń, które budowały i pomnażały jej dorobek, o wychowankach kontynuujących i rozwijających dzieło swych wielkich poprzedników. Wszystkich łączy wspólne korzenie - tradycja uczelni i jeden cel - dążenie do ciągłego otwierania nowych horyzontów poznawczych, co na język praktyki w uniwersytecie medycznym przekłada się jako zadanie kształcenia studentów i młodych adeptów szeroko pojętych nauk medycznych i sztuki lekarskiej oraz poszukiwania coraz doskonalszych metod diagnostyki i terapii.

Systematyczna praca obejmująca dziesięciolecia i generacje utrwaliła także naukową pozycję Uczelni. Wśród polskich uczelni medycznych Śląski Uniwersytet Medyczny posiada jeden z największych dorobków naukowych, przejawiający się chociażby liczbą około 60 tysięcy różnego typu publikacji w mijającym ćwierćwieczu. W ostatnich latach wzrosła kilkakrotnie liczba tzw. zewnętrznych grantów naukowych przyznawanych w wyniku procedur konkursowych, rozwija się dynamicznie międzynarodowa współpraca

naukowa. Spektrum zainteresowań naukowych zespołów i pracowników Uczelni jest bardzo szerokie. Do obszarów posiadających ugruntowaną pozycję można zaliczyć badania dotyczące etiopatogenezy, diagnostyki i terapii chorób układu krążenia, chorób krwi i układu krwiotwórczego, nerek oraz chorób metabolicznych. Dobrze reprezentowane są zagadnienia dotyczące neurobiologii, z uwzględnieniem neurofarmakologii, neurologii i neurochirurgii, a także problemy endokrynologii wieku rozwojowego, genetyki klinicznej i molekularnej. Wdrażane są badania z zakresu inżynierii genetycznej i diagnostyki molekularnej w medycynie i ochronie środowiska, opracowania dotyczące metod rehabilitacji chorych z dysfunkcją narządu ruchu oraz badania nad nowymi możliwościami w prowadzeniu porodu i zagadnienia reprezentujące profilaktykę chorób kobiecych. Wreszcie naukowej ocenie poddawane są środowiskowe uwarunkowania chorób cywilizacyjnych oraz zagadnienia dotyczące kluczowych problemów zdrowia publicznego. Obraz aktywności naukowej uzupełnia konkretna oferta kierowana do studentów - obejmuje ona dzisiaj ponad 100 kół Studenckiego Towarzystwa Naukowego, działających na wszystkich wydziałach naszej Uczelni.

Inauguracja roku akademickiego rozpoczynająca kadencję nowych władz Śląskiej Akademii Medycznej (Katowice, Gornolaskie Centrum Kultury, 3 października 2005). Przemówienie wygłasza rektor prof. dr hab. Ewa Malecka-Tondara. Od lewej prorektorzy ds. szkolenia podyplomowego - dr hab. Przemysław Jadowiecki, prof. nadzw. SAM, ds. integracji z Unią Europejską i współpraci z zagranicą - dr hab. Maciej Sosnowski, ds. klinicznych - prof. dr hab. Krystyna Pierzchała, ds. nauki - prof. dr hab. Jan E. Zejda, ds. studiów i studentów - prof. dr hab. Wanda Romanik.

Uroczystość z okazji 90. rocznicy urodzin prof. dr. hab. Kornelii Gibińskiej (Aula A3, Katowice-Ligota, 7 września 2005). Jubilat w towarzystwie żony Wandy oraz przyjaciela, prof. dr. hab. Jana Świątkowskiego.

Aktualnie oferta edukacyjna Śląskiego Uniwersytetu Medycznego obejmuje jednolite studia magisterskie oraz studia pierwszego i drugiego stopnia w trybach stacjonarnym oraz nieslajonarnym. Na pięciu wydziałach kształcą się: lekarze medycyny, lekarze dentyści, farmaceuci, analitycy medycyny, a także specjaliści z zakresu ratownictwa medycznego, biotechnologii, kosmologii, pielęgniarstwa, położnictwa, fizjoterapii, zdrowia publicznego, dietetyki, epidemiologii i biostatystyki, zdrowia środowiskowego oraz ochrony zdrowia pracujących. Od 11 lat nasza Uczelnia posiada również akredytację na prowadzenie lekarskich studiów anglojęzycznych. W ramach szkolenia podyplomowego realizowane są stacjonarne i nieslajonarne studia doktoranckie, a także szkolenia i kursy specjalizacyjne. Trzy wydziały - Lekarski z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrze, Lekarski w Katowicach, Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu - są uprawnione do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego. Od 2007 r. uprawnienia do nadawania stopnia doktora posiada także Wydział Opieki Zdrowotnej.

Grono naszych nauczycieli akademickich liczy w chwili obecnej 1315 osób, w tym 245 samodzielnych pracowników nauki - 93 profesorów tytularnych, 27 profesorów nadzwyczajnych SUM oraz 125 adiunktów ze stopniem doktora habilitowanego.

Dyplomy Śląskiej Akademii Medycznej uzyskało dotychczas około 33 tys. absolwentów. Na wszystkich wydziałach studiuje około 7,5 tys. osób (w Katowicach - 1336 na Wydziale Lekarskim, 404 na lekarskich studiach anglojęzycznych oraz 1551 na Wydziale Opieki Zdrowotnej; w Zabrze - 1471 na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym; w Sosnowcu - 1747 na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej; w Bytomiu - 1013 na Wydziale Zdrowia Publicznego).

Baza naukowo-dydaktyczna i kliniczna uczelni złożona jest z ponad 200 jednostek organizacyjnych (katedry, zakłady, kliniki, oddziały kliniczne, kolegia i studia), zlokalizowanych głównie w miastach stanowiących siedziby wydziałów, tj. w Zabrzu, Katowicach, Sosnowcu i Bytomiu. Uczelnia posiada siedem samodzielnych publicznych szpitali klinicznych - dwa w Zabrzu oraz pięć w Katowicach. Katedry kliniczne funkcjonują także na bazie dziesięciu innych zakładów opieki zdrowotnej w Katowicach, Zabrzu, Bytomiu, Sosnowcu, Tychach, Tarnowskich Górach i Rudzie Śląskiej.

Wydarzenia i osiągnięcia odnotowane w ostatnich 60 latach oraz wymowa aktualnych danych uzasadniają opinię, że Uczelnia pozostaje liczącym się ośrodkiem dydaktycznym, naukowym i klinicznym, spełniającym szerokie zadania w zakresie przygotowywania na potrzeby ochrony zdrowia kadr medycznych posiadających najlepsze kwalifikacje. Nasze kliniki i oddziały kliniczne, świadcząc usługi medyczne o najwyższym stopniu referencyjności, zajmują znaczące miejsce na krajowym rynku usług medycznych. Wiele z nich wymienianych jest na pierwszych miejscach krajowych rankingów, jako ośrodki najlepsze w takich m.in. dziedzinach, jak kardiologia, kardiochirurgia, hematologia, chirurgia wysokospecjalistyczna, neurochirurgia, okulistyka, położnictwo i ginekologia, pediatria, nefrologia, gastroenterologia.

Szeroko rozumiany i reprezentujący działalność dydaktyczną, naukową, leczniczą i organizacyjną dorobek Śląskiej Akademii Medycznej jednoznacznie wpisuje się w szczytną misję podjętą przed 60 laty i kształtuje zakres i wymiar zobowiązań dnia dzisiejszego oraz dni nadchodzących, a zatem stanowi godny bilans otwarcia dla Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.

Dane według stanu na dzień 15 września 2007.
SŁOWNIK MEDYCZYNY I FARMACJI GÓRNEGO ŚLĄSKA, T. 6 Monograficzny : Śląski Uniwersytet Medyczny w 60-lecie Śląskiej Akademii Medycznej, Red. Prof. Władysław Pierzchała.
 Katowice 2007, s.13.
 Aktualizacja: 11.02.2008 Jolanta Samborska-Kozak

zgłoś błąd na stronie wersja do druku

« powrót

--	--	--	--	--